BILAG: Altervin ved nadver

Den 20. april 2026
/CDM

Baggrund

Dette notat danner baggrund for menighedsrådets drøftelse af praksis vedrørende altervin ved altergangen.

Der opleves i stigende grad et ønske blandt kirkegængere om at kunne modtage nadveren uden alkohol. Samtidig har mange kirker i Danmark allerede indført enten alkoholfri alternativer eller mulighed for at vælge mellem alkoholisk og alkoholfri altervin. Udviklingen afspejler især et øget hensyn til inklusion og ændrede holdninger til alkohol.

Der findes ikke en central bestemmelse i folkekirken, der fastlægger, at altervin skal indeholde alkohol. Tværtimod har biskopperne gennem vejledninger åbnet mulighed for anvendelse af alkoholfri druevin ved nadveren. Det er således en lokal beslutning, som træffes af præst og menighedsråd.

Tendenser og praksis i Danmark

Udviklingen i folkekirken peger i retning af større fleksibilitet og lokal variation.

Mange steder er der i dag indført mulighed for alkoholfri altervin, ofte som et supplement til den traditionelle vin. Den mest udbredte model synes at være en valgfri ordning, hvor kirkegængere enten kan vælge mellem to kalker eller anmode om alkoholfri vin.

Den væsentligste drivkraft bag udviklingen er hensynet til inklusion. Det gælder blandt andet personer med alkoholproblemer, børn og unge samt kirkegængere, der af sundhedsmæssige eller personlige grunde ønsker at undgå alkohol. Udgangspunktet er, at nadveren bør være tilgængelig for alle.

Samtidig er der fortsat en teologisk og liturgisk drøftelse. Nogle lægger vægt på vinens historiske og bibelske forankring og ser den som en væsentlig del af nadverens symbolik, mens andre betoner hensynet til det enkelte menneske og nadverens inkluderende karakter. Der er derfor ikke en ensartet praksis, men en bred vifte af lokale løsninger.

Overvejelser

Spørgsmålet om altervin berører flere hensyn, som menighedsrådet kan inddrage i sin drøftelse.

Ågerup, Kirkerup, Hvedstrup Sogn (7167) • Ågerupvej 34b • 4000 Roskilde

Det gælder forholdet mellem tradition og fornyelse, herunder hvilken vægt der lægges på kontinuitet i liturgien. Samtidig rejser spørgsmålet et hensyn til inklusion og tilgængelighed: om den nuværende praksis opleves som rummelig for alle kirkegængere.

Derudover indgår teologiske overvejelser om nadverens elementer og deres betydning, ligesom praktiske forhold ved gennemførelsen af altergangen kan have betydning. Endelig kan beslutningen ses som et udtryk for hvilket signal og hvilken kirkelig profil, man ønsker at have lokalt.

Beslutningsmodeller

Menighedsrådet kan overordnet vælge mellem tre modeller:

Model 1 – Fastholdelse af nuværende praksis

- Der anvendes fortsat udelukkende alkoholisk altervin.
  Modellen er enkel og fastholder traditionen, men imødekommer ikke ønsket om alkoholfri deltagelse.

Model 2 – Valgfrihed

- Der tilbydes både alkoholisk og alkoholfri altervin, fx via to kalker eller ved individuel forespørgsel.
  Modellen tilgodeser forskellige behov og er i dag udbredt mange steder, men kræver en vis praktisk tilrettelæggelse.

Model 3 – Udelukkende alkoholfri altervin

- Al altervin erstattes med alkoholfri druesaft.
  Modellen er enkel og fuldt inkluderende, men indebærer et tydeligere brud med den traditionelle praksis.

Afsluttende bemærkning

Spørgsmålet om altervin er et aktuelt tema i folkekirken og afspejler en bredere bevægelse mellem tradition og fornyelse. Der er ikke én fælles løsning, men flere mulige veje, som hver især vægter hensyn forskelligt.

Beslutningen vil derfor være et lokalt valg, der afspejler menighedsrådets prioritering og forståelse af kirkens liv og praksis.

Der vil på mødet i forbindelse med drøftelsen være mulighed for prøvesmagning af økologisk druesaft.

Ågerup, Kirkerup, Hvedstrup Sogn (7167) • Ågerupvej 34b • 4000 Roskilde